

Celje, september 1955 - Leto X., št. 9

Hmeljar izhaja po potrebi — Urejuje
in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik Debič Boris — Tiska
Celjska tiskarna — Stevilka 15 din —
Za hmeljarje brezplačno — Poštšina
plačana v gotovini

Izdaja hmeljarski odbor pri OZZ Celje

Dovoz hmelja letnika 1955

Ponedeljek	12.	9. Državno kmetijsko gospodarstvo, Arjvas; Državno kmetijsko gospodarstvo, Žovnek; Državno kmetijsko gospodarstvo, Založe;	Četrtek	29.	9. Od KZ Braslovče — Braslovče, Dobrovlje, Male Braslovče.
			Petek	30.	9. Od KZ Braslovče — Preserje, Kamenče, Od KZ Nazarje — Kokarje, KZ Rečica ob Savinji, KZ Mozirje, KZ Velenje.
Torek	13.	9. Državno kmetijsko gospodarstvo, Šmartno ob Paki; Inštitut za hmeljarstvo, Žalec; Kmetijsko posestvo hmeljarske šole, Vrbje; Posestvo kmetijske šole, Šentjurij pri Celju; Posestvo KZ, Gotovlje; Kmetijsko gospodarstvo KZ, Prebold; Kmetijsko gospodarstvo KZ, Dobrna;	Sobota	1.	10. NI PREVZEMA!
			Ponedeljek	3.	10. Od KZ Gotovlje, hmeljarji, katerih priimki se začno s črkami A — J Od KZ Trnava — Šentrupert.
Sreda	14.	9. Od KZ Prebold — Dolenja vas, Kaplja vas, Prebold, Marija Reka.	Torek	4.	10. Od KZ Gotovlje, hmeljarji, katerih priimki se začno s črkami K — Z KZ Galicija.
Četrtek	15.	9. Od KZ Prebold — Latkova vas, Šentlovrenc, KZ Šešče;	Sreda	5.	10. Od KZ Trnava — Trnava, Od KZ Ponikva — Zg. Ponikva, Sp. Ponikva.
Petek	16.	9. Od KZ Polzela — Podvin, Ločica;	Četrtek	6.	10. Od KZ Trnava — Orta vas.
Sobota	17.	9. NI PREVZEMA!	Petek	7.	10. Od KZ Ponikva — Studenci Od KZ Šentandraž — Šentandraž, Dobrič.
Ponedeljek	19.	9. Od KZ Polzela — Založe, Breg, Orova vas.	Od sobote, 8. oktobra do vključno 16. oktobra, ni prevzema!		
Torek	20.	9. Od KZ Polzela — Polzela, KZ Ponikva pri Grobelnem, KZ Florjan, KZ Šalek, KZ Orehova vas, KZ Čemšenik, KZ Šoštanj.	Ponedeljek	17.	10. KZ Gorenje, Od KZ Tabor — Kaplja.
Sreda	21.	9. Od KZ Žalec — Vrbje, Zg. Ložnica, Sp. Ložnica.	Torek	18.	10. Od KZ Tabor — Pondor, Ojstriška vas.
Četrtek	22.	9. Od KZ Žalec — Žalec, Velika Pirešica, Pernovo, Od KZ Ljubija — Lepa njiva.	Sreda	19.	10. Od KZ Tabor — Črni vrh, Loke, Miklavž, Tabor, Gabersko.
Petek	23.	9. KZ Griže, KZ Šmartno v Rožni dolini, KZ Rečica pri Laškem, KZ Blagovna, KZ Šentjurij pri Celju, KZ Šmarje pri Jelšah.	Četrtek	20.	10. Od KZ Vransko — Čeplje, Stopnik, Jeronim.
Sobota	24.	9. NI PREVZEMA!	Petek	21.	10. Od KZ Vransko — Prekopa, Vransko, Motnik, Brezovica, Špitalič, Jastrobje.
Ponedeljek	26.	9. Od KZ Braslovče — Parižlje, Podvrh, Rakovlje.	Sobota	22.	10. NI PREVZEMA
Torek	27.	9. Od KZ Braslovče — Topovlje, Zg. Gorče, Glinje.	Ponedeljek	24.	10. Od KZ Gomilsko — Gomilsko.
Sreda	28.	9. Od KZ Braslovče — Sp. Gorče, Poljce,	Torek	25.	10. Od KZ Gomilsko — Šmatevž, Zakl.
			Sreda	26.	10. Od KZ Gomilsko — Grajska vas
			Četrtek	27.	10. Od KZ Šempeter — Zg. Grušovlje, Kale.
			Petek	28.	10. Od KZ Šempeter — Sp. Grušovlje.
			Sobota	29.	10. NI PREVZEMA!

Ponedeljek 31. 10. Od KZ Šempeter — Sp. Roje, Zg. Roje, Zalog, KZ Šentjanž pri Velenju.

Torek 1. 11. NI PREVZEMA!

Sreda 2. 11. Od KZ Šempeter — Podlog, hmeljarji, katerih priimki se začno s črko A — R,
Od KZ Petrovče — Sv. Križ, Liboje, Zabukovca, Mala Pirešica.

Četrtek 3. 11. Od KZ Šempeter — Podlog, hmeljarji, katerih priimki se začno s črkami S — Z,
Od KZ Petrovče — Kaseze.

Petek 4. 11. Od KZ Šempeter — Šempeter.

Od sobote, 5. novembra do vključno 13. novembra, ni prevzema!

Ponedeljek 14. 11. Od KZ Šempeter — Dobrteša vas, Od KZ Letuš — Podgorje

Torek 15. 11. Od KZ Letuš — Letuš.

Sreda 16. 11. KZ Šentilj pri Velenju.

Četrtek 17. 11. KZ Šmartno ob Paki.

Petek 18. 11. Od KZ Petrovče — Levec.

Sobota 19. 11. NI PREVZEMA!

Ponedeljek 21. 11. Od KZ Petrovče — Dobriša vas, Drešinja vas.

Torek 22. 11. Od KZ Petrovče — Arja vas.

Sreda 23. 11. Od KZ Petrovče — Petrovče.

Četrtek 24. 11. Od KZ Petrovče — Ruše, Gorica, KZ Ljubečna, KZ Vojnik.

Petek 25. 11. KZ Celje—mesto, KZ Strmec, KZ Višnja vas, KZ Dobrna, KZ Frankolovo, KZ Teharje — Štore.

Sobota 26. 11. KZ Škofja vas.

Od 27. novembra do vključno 30. novembra ni prevzema.

Četrtek 1. 12. ZAMUDNIKI

Petek 2. 12. ZAMUDNIKI

Sobota 3. 12. ZAMUDNIKI

Državno posestvo in privatni sektor Radlje ob Dravi in KZ Mislinja—Straža dostavijo hmelj drugi teden meseca novembra, to je med 7. in 12. novembrom.

Hmezad bo prevzemal hmelj letošnjega pridelka po gornjem vrstnem redu. Hmeljarje opozarjamo, da

se točno drže vrstnega reda ter dneva, določenega za prevzem dotične vasi oziroma KZ (območja Kmetijske zadruga). Zmočenih bal odnosno hmelja podjetje ne bo prevzemalo in ga bo moral hmeljar peljati domov, da ga posuši in ga nato še pripelje v času, ki je določen za zamudnike, to je ob koncu celotnega prevzema. Ako je dovoz zaradi dežja na določeni dan nemogoč, naj pripeljejo prizadeti hmelj v soboto istega tedna. V primeru večdnevnega deževja pripeljejo v soboto samo prvoprizadeti, vsi ostali pa naslednje sobote, ki so predvidene za te primere.

Ker je ugotavljanje kakovosti hmelja v večernih urah nemogoče, bomo prevzemali hmelj le od tistih hmeljarjev, ki bodo pripeljali hmelj dopoldne, vse ostale pa bomo zavrnil.

K prevzemu prinesite hmeljarsko knjižico, pa tudi eventualne prazne vreče. Ob prevzemu hmelja dobi vsak hmeljar tehtni listek, s katerim se mora zaradi obračuna zglasiti v pisarni Hmezada, ki je za to določena.

Ko je hmelj dovolj goden, ga potlačite, pri tem pa pazite, da zelo odvolgnjenega blaga ne potlačite premočno. Povprečna teža posameznih vreč naj ne presega 45 kg. Ob suhem vremenu je nevarnost, da se hmelj pri tlačenju zdrobi, zato ga ne tlačite, ker si s tem sami škodujete. Zdrobljenega hmelja ne moremo prevzemati, ker gre to na škodo skupnosti. Zaradi tega počakajte na primerno vreme, da hmelj odvolgne in ga pripeljite potem ob dneh, ki so določeni za zamudnike. Opustite vsako navlaženje hmelja pred tlačenjem, ker trpi takšen hmelj na barvi, poleg tega pa smo primorani, da odtegnemo določen odstotek pri teži. Pri tlačenju pazite na sortiranje in ne mešajte slabšega hmelja med boljšega. Potlačene vreče hranite na suhem prostoru, nikakor pa ne v kletih ali na vlažnem.

Prvoletnika ne mešajte med ostali hmelj, ker si s tem pokvarite kvaliteto. Zgodaj obrani hmelj potlačite posebej in ga ne mešajte s pozneje obranim.

Vreče, ki vam jih posodi HMEZAD za dovoz hmelja, so skupna last, zaradi tega pazite na nje, da jih ne poškodujete. Vsakdo odgovarja zanje. Prazne vreče pripeljite s seboj k prevzemu hmelja in jih vrnite. Ob tej priliki zahtevajte, da se vam v vašo knjižico vpišejo vrnjene vreče, polne kakor prazne. Kdor ne bo vrnil vreč, se mu bo vsaka vreča zaračunala po 2.500 din.

Če se bo prodaja v inozemstvo hitro razvijala, bomo eventualno v stanju, da skrajšamo prevzem. V tem primeru bomo o morebitnih spremembah dovoza sproti obveščali hmeljarje preko Kmetijskih združenj.

Ponovno opozarjamo hmeljarje, da se pri dovozu drže reda in pripeljejo na določen dan strnjeno hmelj k prevzemu, ker se s tem olajša poslovanje ne le nam, ampak tudi vaši kmetijski zadrugi, ki vam bo po izvršenem skupnem obračunu izplačala hmelj.

Hmezad

O letošnji zaščiti hmeljišč

Prezgodaj je še, da bi izrekli o letošnji zaščiti hmeljišč končno besedo in sodbo, potrebno pa je, da se zlasti o njenih šibkih točkah pogovorimo sedaj, ko so nam še sveže pred očmi, da ne bi šle v pozabo.

Za uspešno zaščito je potrebno, kot smo že večkrat naglasili, dobra organizacija, dober zaščitnik, dobro škropivo in dobra škropilnica. Če kateri izmed

teh pogojev ni izpolnjen, ne more zaščita na vsem področju dobro uspeti. Kako pa je bilo letos s temi glavnimi faktorji?

O organizaciji lahko rečemo tole: Redke so zadruge, kjer bi organizacija zaščitne službe popolnoma ustrezala. Če hočemo namreč, da bi bila zaščita res uspešna, je potrebno v času sezone krepko sodelova-

nje vseh združenih funkcionarjev. Potrebno je, da vložijo v zaščitno službo čim več napora vsi, od predsednika odnosno upravnika zadruga preko predsednika hmeljarskega odbora, zaščitnega referenta, pa do traktorista — ob podpori celotnega upravnega odbora. Takih primerov pa je kljub vsem tečajem in predavanjem, kljub vsemu poudarjanju o važnosti zaštite, prav malo.

Vsi na svojem mestu so le v redko kateri zadrugi. Pri tem pa je treba vedeti, da riba navadno pri glavi smrdi in da se vsaka malobrižnost pri vodstvu zadruga pokaže v slabši zaščiti hmelja na tem združenem področju. Če je vodstvo zadruga strokovno dobro podkovano in energično, bo znalo odpravljati napake pri izvedbi samega škropljenja (predvsem zadeve s traktoristi itd.). Taka organizacija zaščitne službe, kot je sedaj po zadrugah, pa lahko odgovarja za zaščito v večini primerov samo v normalnih letih, medtem ko v ekstremnih nepravilnostih odpove. V nekaterih zadrugah imamo marsikje še kar dobre zaščitnike, pa včasih premalo agilne upravnike ali premalo vestne vodje strojnih odsekov ali pa ponekod tudi prenemarne traktoriste. Seveda tega ne smemo poplošiti. V marsikateri zadrugi so upravniki ali traktoristi v redu, pa ni pravega zaščitnika in obratno. Z eno besedo, kadar nastopijo neugodne vremenske razmere, se mora vsa zadruga kot en moč boriti za to, da iztrga škodljivcem pridelek in da obvaruje kvaliteto na hmeljiščih.

S tem pa nočemo trditi, da je kriv za nezadostno zaščito samo zaščitni oddelek odnosno uprava zadruga, mnogo krivde bi se našlo tudi pri hmeljarjih samih. Saj ne bo tako hudo, se tolažijo in mirno spe četudi ni bil hmelj v cvet v redu poškopljen. V količkaj neugodnem vremenu ne škrope, češ saj bo kmalu dež in vse delo zastoj, ali pa se bo pokvarila struktura zemlje in tako dalje. Res je, da vsak raje škropi ob lepem vremenu, ko so tla za traktor ali škropilnico primerna, ne smemo pa pozabiti, da tudi najboljša struktura tal ne prežene peronospor in da pri tem strojnem parku ne more vsak hmeljar čakati na ugodno vreme.

Upamo, da bo letošnje leto izučilo vse zaščitnike, upravnike in hmeljarje, da je treba izvesti pravočasno škropljenje v hmeljiščih brez ozira na to ali je vreme za škropljenje ugodno ali ne, da je treba izrabiti vsako uro, ki je za delo količkaj ugodno, tudi zgodnje jutranje ure in pozne večerne ure, izogibajmo se le škropljenja v vročih opoldnevih.

Vedeti moramo, da vsaka ura zastoja v času škropljenja pri tem strojnem parku, ki ga imamo danes v Savinjski dolini, povzroči lahko škodo, ki znaša nekaj desetisoč dinarjev. Tega bi se moral zavedati vsak traktorist in bi marsikatero uro nategnil z delom, čeprav je vse prej kot prijetno delati po 12 ali 14 ur dnevno. S to zavestjo bi se tudi vsi združni uslužbenci pobrigali, da bi bil strojni park bolj izkoriščen. Zadruga pa bi morale tudi skrbeti, da bi imele več ljudi usposobljenih za delo s škropilnicami in da bi pridne in vestne traktoriste res dobro plačevale. Tako bi imeli več požrtvovalnih traktoristov in manj izgovorov ob nedeljah in veseljenih dneh, češ da se je veriga na zobčniku nategnila ter da ni mogoče danes delati itd. Redke so zadruga, ki bi imele nadomestne dele na zalogi, ampak jih navadno iščejo šele takrat, kadar v času največjega dela zmanjkajo. Takrat pa jih navadno ni mogoče dobiti.

V času sezone je treba škropiti brez ozira na praznike in nedelje. Edino, kar lahko ustavi škropljenje, je dež in prehude opoldanske vročine. Peronospora in rdeči pajek ne čakata, ne čakajmo tudi mi!

Kar se tiče traktoristov, moramo na žalost ugotoviti, da je prav malo takih, ki bi pri svojem delu imeli pred očmi končni uspeh škropljenja. Velika večina je takih, ki pri škropljenju štejejo »štange« ali pa hektarje in se le redko ozrejo na škropilnico, če jim dela v redu, če je zadostni pritisk in če je hmelj dovolj oblit s škropivom. Še manj je takih traktoristov, ki bi vedeli kdaj je potrebno pršenje, kdaj škropljenje, kakšen postopek je uporabiti proti škodljivcu in kakšno uporabo sredstev, s katerimi škropi. Za čim boljši uspeh bo treba več strokovnega znanja vsem, od upravnika pa do hmeljarja. Kako lahko v letošnjem letu kar na njivi zasledujemo, kako je delala škropilnica ali pa škropilec. Pa ne samo delo traktorista, tudi delo škropilca je v letošnjem letu prišlo do svoje verne slike. Na vsaki posamezni hmeljevki bi lahko pokazali, kje je »pozabil« poškopiti in kako je bil površen. V Gomilskem sta dve sosednji njivi tipičen primer in dokaz za gornje trditve.

Kako je bilo letos s sredstvi? Bakreno apno je v zadostni količini prispelo šele proti koncu sezone, to je prepozno. Ta napaka se v prihodnjih letih ne sme več pojaviti, če hočemo, da ne bo nepotrebnega razburjanja in da ne bo imel nihče izgovora, da pred cvetenjem ni mogel škropiti, ker je hranil bakreno apno za v cvet, v času cvetenja pa ni prišel pri škropilnici na vrsto. Naloga trgovskih podjetij in zadrug je v tem, da že sedaj začno misliti na zadostno količino zaščitnih sredstev, naloga tovarn pa, da ta sredstva res pravočasno dobavijo. Že desetletja in desetletja uporabljamo bakrena škropiva, zato prej pri dobavi potrebnih količin niso potrebni nobeni izgovori. Učinkovitih zaščitnih sredstev proti rdečemu pajku je bilo premalo. Potrebovali bi jih najmanj petkrat toliko kot smo jih imeli. Med najučinkovitejša sredstva štejemo namreč sistemike (Systox, Metasystox), medtem ko je za parationska zaščitna sredstva, ki jih je bilo tudi pri nas dovolj v prodaji, potreben močnejši park škropilnic, da se močno napadene rastline v času napada pajka škrope vsake 3—4 dni, in da se hmelj pri tem dobro oblije. Če pa hočemo tako škropiti, ne rabimo samo več časa in sredstev ampak tudi več škropilnic.

Kar se tiče kvalitete škropiv je bila ta letos zadovoljiva. Torej če na kratko povzamemo: škropiva so imela letos samo eno hudo napako, da jih je bilo premalo.

Kako pa škropilnice? Tudi njih glavna napaka je bila, da jih je bilo premalo. Za to dejstvo je pravzaprav več krivcev. Prvič ni prav, da ni na razpolago več tipov škropilnic, temveč da imajo zadruga možnost nabaviti samo MTPS vprežne motorke. Ta tip škropilnice bi moral v prvi vrsti biti dostopen privatniku, zadruga naj bi pa dobile škropilnice večje zmogljivosti. Koliko je še traktorjev, ki nimajo traktorskih škropilnic! Škropilnice MTPS v splošnem niso slabe, imajo pa več pomanjkljivosti, med katerimi je najhujša ta, da imajo prenos iz motorja na črpalko na verigo, namesto da bi se direktno vklopile. Na ta način, zlasti zaradi tega, ker z njimi delajo tudi nepoklicni traktoristi, radi počijo bloki motorjev. Potrebna bi bila tudi lažja konstrukcija in drugi regulator pritiska. To pomanjkljivost tovarna pri novih škropilnicah popravlja, saj dela motorke po Vermorelovi licenci. Vsi merodajni faktorji pa naj se z vso močjo zavzemajo za to, da bodo te lahke škropilnice dosegljive posameznikom. Treba je torej ne samo načelno ampak tudi praktično omogočiti nabavo teh škropilnic. Zadrugam pa bi bilo treba omogočiti nabavo škropilnic, ki imajo večjo dnevno zmogljivost, tako na primer traktorskih priključkov, molekulatorjev itd. Vendar tudi pri zadrugah niso pravilno

ravnali, da si niso nabavili več mariborskih škropilnic, češ da je amortizacija previsoka in da ti tipi škropilnic ne odgovarjajo za zadruge, rabimo denar za druge investicije in podobno. Tu seveda združni funkcionarji pozabljajo na dejstvo, da se škropilnica izplača že tedaj, če uspešno obvaruje en sam hektar hmeljišč pred napadom in da je boljše imeti škropilnico, ki ni popolnoma po našem okusu, kakor pa jih imeti premalo. Res je, da imajo nekateri hmeljarji slabo mnenje o avtomatičnih traktorskih škropilnicah. Bolj pravilno pa bi bilo imeti slabo mnenje o traktoristu, ki vozi tisto škropilnico. Mnogi traktoristi se niti ne ozro, kako delajo razpršilci za njimi in jim

je malo mar, ali dosega škropivo vrh hmeljeveke ali ne. Mislimo torej, da bi zadruge že iz letošnje participacije pri hmelju krile stroške, ki bi jih imele pri nabavljanju škropilnic.

No, za danes dovolj. Napak in posameznih primerov je toliko, da bi z njimi napolnili »Hmeljarja«. Za danes samo nekaj splošnih misli o napakah, v prihodnji številki pa o predlogih, ki jih daje Hmeljarski inštitut za izboljšanje stanja v prihodnjem letu. Upamo tudi, da bomo lahko kmalu poročali, kaj vse se je v tem smislu že ukrenilo.

Inž. Kač Miljeva

VII. hmeljarska razstava

Hmeljna komisija za Slovenijo v Žalcu bo skupno s Hmeljarskim odborom in Hmeljarskim inštitutom tudi letos priredila v mesecu oktobru hmeljarsko razstavo.

Razstava bo tem bolj pomembna, ker bo razen hmeljskih vzorcev, katere bodo razstavili posamezni hmeljarji, prikazano tudi delo Hmeljarskega inštituta. Ta razstava bo torej bolj znanstvenega in poučnega pomena ter bo razstava hmeljskih vzorcev samo kot dopolnilo razstave.

Današnji številki »Hmeljarja« prilagamo dopisnice, katere naj hmeljarji, ki bodo razstavili svoj pri-

delek hmelja oziroma vzorec, izpolnijo in pošljejo na naslov, ki je natisnjen na sami dopisnici najpozneje do 30. septembra t. l.

Opozarjamo hmeljarje, da bomo upoštevali samo tiste prijave za udeležbo na razstavi, ki bodo na dan 30. septembra 1955 poslane, ker moramo po tem roku zbrati vse vzorce.

Hmeljna komisija za Slovenijo

Ž a l e c

STANJE HMELJIŠČ PO SVETU

HALLERTAU

V času od 10.—25. julija je bilo mnogo padavin. V 7 deževnih dneh je padlo 87,5 mm dežja. Le nekaj brezdeževnih dni je dovoljevalo delo pri škropljenju in obdelavi. Posebno slednje je bilo zaradi vlažnosti zemlje zelo močno oteženo. Delno je prišlo do zamočvirjenja in poškodb po vlagi. V zvezi z močnimi padavinami je prišlo do češčega podiranja hmeljevk pri močnih nalivih. Temperature so kobile med 10,5 in 31,5°C.

Toplo in vlažno vreme je bilo za razvoj hmelja ugodno. Hmelj je začel povsod cveteti. Posamezno so se pokazale prve kobule. Ugodni rastni pogoji so veljali, na žalost, tudi za peronosporo. Ker so škropljenja bila zaradi trajnega deževja ovirana, je nastopila letos peronospora močnejše. Tudi v dobro škropljenih nasadih, ki na zunaj kažejo zdrav videz, se kaže bolezen v tem, da je na spodnjih panogah nastavek zakrtnjen in porjavel. Na zgornjih delih rastline so delno vidni madeži od peronospore.

Napad po listnih ušeh in posamezni pojavi rdečega pajka so mestoma zelo različni. Potrebo po obrambi se ne more posplošiti, temveč se mora ravnati od primera do primera. Mešanje dalj časa delujočih sistemičnih insekticidov z bakrenimi pripravki je bilo v tem času še mogoče, ter predstavlja važno zaščito do obiranja.

Deževno vreme je trajalo od 26. julija do 8. avgusta. V 6 deževnih dneh tega obdobja je padlo 53,4 mm dežja. Nikoli nista bila več kot 2 dneva brez dežja. Dnevne temperature so nihale med 6,7° in 24°C. Nalivi in nevihte s točo so močno razmočili zemljo. Posamezno so nastopile tudi škode od strele. V nekaj hmeljiščih je vihar prevrnil opore. Kljub slabim vre-

menkim razmeram in pogostoma skoraj popolnoma razmočeni zemlji, so hmeljarji vestno izvršili vsa škropljenja z bakrenimi pripravki, čeprav je kazalo, da to ne bo mogoče.

Suho in toplejše vreme je nastopilo v tednu od 9. do 15. avgusta. V tem času je hmelj, ki je 14 dni cvetel, v 2. do 3. dneh začel s tvorbo kobul. Zdravstveno stanje se lahko označi kot dobro. Škode po toči so zelo različne ter se gibljejo od 20—70%. Živalskih škodljivcev skoraj ni.

V mnogih občinah je opaziti škodo zaradi moče. Rastlina v spodnjem delu porumeni, listje se najprej delno, potem pa v celoti posuši.

Mnenja o donosu se močno delijo. Vsekakor pa bo žetev manjša kot prejšnje leto.

SPALT

Celotni razvoj rastlin je zelo napredoval ter spomladi zamujeno skoro v celoti nadoknadil. Do sedaj že »špičasti« nasadi kažejo sicer od spodaj navzgor tudi že cvetni nastavek, vendar je vrh trte še »zaprt« ter nudi možnost nadaljnje rasti.

Ta čas prevladujoči soparni in vlažni zrak s pogostimi padavinami in skoraj vsakodnevnimi nočnimi in jutranjimi meglami omogoča izreden razvoj peronospore. Glavna pozornost v tem letu velja škropljenju z bakrenimi pripravki, pa tudi živalskim škodljivcem (listne uši in rdeči pajek). Opaziti je sledove obeh škodljivcev več ali manj povsod.

Prehod iz cveta v kobulo gre letos izredno počasi. Rastline so do pred nekaj dnevi razvijale še novo listje. Vprašanje je ali bo cvetje tega novega nastavka dalo še uporabljiv donos. Obetajoči lepi dnevi lahko dosti pripomorejo k enakomernejšemu razvoju.

V prvi tretjini meseca je bilo področje komaj kak dan brez deževja. Povprečne dnevne temperature so bile okoli 20° C, nočne pa okoli 10° C. Redne so jutranje megle. O letošnjem donosu še ne moremo govoriti. Sigurno je, da obiranje ne bo pričelo pred 29. avgustom.

HERSBRUCKER GEBIRGE

Od zadnjega poročila 6. julija so se dnevne temperature dvignile in so se gibale okoli 30° C, dosegle pa tudi 36° C. Zaradi tega so bile pogoste nevihtne padavine, delno tudi nalivi (do 19 mm pri enem). Rast je bila na ta način močno pospešena. Nasadi so dosegli višino opore. Preraščenost žičnega ogrodja v večini nasadov ni močna. Pospešena je tudi rast stranskih panog. Ne manj ugodni so bili pogoji za razvoj peronospor in plevela. Število škropljenj se je moralo povišati, pogostoma se je moralo škropljenje takoj po dežju ponoviti. Posamezni hmeljarji so škropili do 9-krat. V legah, kjer se voda slabo odteka, je bilo škropljenje včasih nemogoče, tako, da je peronospora povzročila večjo škodo. Tudi obdelava je bila močno ovirana.

Napad listnih uši je bil do sedaj malenkosten. Večina hmeljarjev je samo enkrat dodala fosforne pripravke. Posamezniki so zaradi zaščite škropili tudi proti rdečemu pajku, vendar je bil napad do sedaj malenkosten. Zgodnji hmelj cvete. Nasadi kažejo manj praznih mest kot pri poznih hmeljih. Pri poznih hmeljih so vidni šele nastavki cvetnih popkov. Na splošno označimo stanje hmeljišč kot srednje dobro.

Vreme v juliju in tudi v avgustu je bilo močno deževno. V juliju je padlo skupaj 150 mm padavin, dolgoletno povprečje pa znaša 85 mm. Od 1. avgusta do 10. avgusta je padlo zopet 54 mm. Posledica teh padavin je odgovarjajoča ohladitev ozračja. Pri hmelju je bila možnost okužbe po peronospori še vedno velika. Škropljenje so morali od cvetenja sem ponavljati v kratkih presledkih. Zgodnji hmelji so že odcveteli, medtem ko pozni šele sedaj cvetenje končujejo. Stanje hmeljišč ni enotno. Na lahkkih zemljah so hmeljišča boljša. Hmeljarji predvsem pazijo na peronosporo, ki ji morajo s škropljenjem vsaj vsakih 8 dni onemogočiti večjo škodo.

JURA (Siegelbezirk Altmannstein)

Zaradi toplega vremena z normalnimi, nevihtnimi padavinami v času poročanja, se je hmelj močno opomogel. Dobro je prerastel konstrukcijo žičnice, pognal mnoge in močne panoge ter kaže bogat cvetni nastavek; v kakih 8 dneh bo v polnem cvetu. Po cvetenju sodeč se ne bo obiranje pričelo pred začetkom septembra. V splošnem naredijo hmeljišča s svojo bujno rastjo sveži in živahni vtis. Oceno o žetvi se še ne more dati.

Od živalskih škodljivcev je močneje nastopila listna uš. Nekateri hmeljarji so proti njej uporabili systox. Nasprotno, rdečega pajka letos ni. Pogoji za razvoj peronospor so še vedno ugodni, največ napada stranske panoge. Zadnjih 14 dni je bilo zelo ugodnih za škropljenje. Hmeljarji so do sedaj škropili 5–10 krat. Tudi obdelava hmeljišč je zadovoljiva.

Gradnja hmeljskega skladišča dobro napreduje, tako, da bo lahko sprejelo žetev letnika 1955.

V času poročanja je bilo še naprej vlažno in hladno vreme z izdatnimi padavinami in zelo malo sonca. Hmeljišča so v polnem cvetu ter prehajajo na tvorbo kobul. Nastavek je dober. V zelo gostih hmeljiščih je spodnja polovica rastline brez cvetja, verjetno zaradi premale osvetlitve. V različnih hmeljiščih je opaziti porumenelost spodnjih listov, ki kmalu za tem odpadejo. V času poročanja so hmeljarji škropili

proti listnim ušem. Rdeči pajek se ni pojavil. Glavni letošnji sovražnik je peronospora, ki ima še vedno dobre pogoje za razvoj. Posamezni hmeljarji so kljub zelo neugodnim pogojem škropili do 14-krat.

Začetek obiranja se še ne more točno predvideti, verjetno pa bo konec avgusta. Po današnjem stanju lahko zaključujemo na srednjo letino.

JURA (Siegelbezirk Kinding)

Hmelji so pred nekaj dnevi končali z rastjo ter začeli cveteti. Razvoj rastline je v preteklih 14 dneh, zahvaljujoč lepemu vremenu, bil zelo zadovoljiv. Rastlina in stranske panoge, posebno v gornjem delu rastline, so močno obrasle. Sicer ne bo tako močne strehe kot običajno, zato so se pa začele razvijati tudi panoge na spodnjem delu rastline. Čeprav je bilo stanje hmeljišč v maju in juniju nepovoljno, lahko že sedaj govorimo o normalni žetvi.

Hmeljarji se trudijo preprečiti nadaljnje razširjenje peronospor, kajti obilnih nevihtnih padavin in sopare, tudi v času poročanja, ni manjkalo. Zahvaljujoč stalnemu škropljenju ni opaziti nove okužbe. V nekaterih primerih je bilo opaziti listne uši, zaradi katerih so bakrenim pripravkom dodajali fosforne pripravke. Tudi obdelava hmeljišč in podoravanje plevela je izvršeno, tako da so hmeljašča končno urejena.

Deževno vreme z vmesnimi nevihtami se je v času poročanja nadaljevalo. Kljub temu, da je po nalivih v brazdah hmeljišč voda stala, so hmeljarji redno škropili svoje nasade, ki so v polnem cvetu. Obramba proti peronospori je, razen redkih izjem, popolnoma uspešna.

TETTANG

Hmeljišča tega področja so delno v polnem cvetu, delno na začetku cvetenja ter so v rasti nasproti normalnim letom še v zaostanku.

Stanje rastlin je v splošnem dobro. Količina in razpored padavin je še naprej precej nad normalo. Z okrog 160 mm dežja do 22. julija je preseženo dolgoletno povprečje, ki znaša 148 mm. V hmeljiščih s težkimi glinastimi zemljami so pogoji obdelave zelo težki.

Toplo in vlažno vreme podnevi in tudi pogosto ponoči ugaja peronospori, proti kateri so potrebna bolj pogosta škropljenja kakor drugače.

Živalski škodljivci niso nastopili v omembe vrednem številu. Za hitro in dobro rast kobul bi bilo zaželeno lépo in toplo vreme.

Deževno in viharno vreme zadnjih 14 dni je slabo vplivalo posebno na hmeljišča na težkih zemljah. Prehod iz cveta v kobule gre zelo počasi, hitreje na hmeljiščih v lahkkih zemljah kakor obratno. Obramba proti peronospori je zaradi maloštevilnih brezpadavinskih dni otežkočena. V mnogih nasadih cvete le zgornja tretjina hmeljne rastline, kar se bo poznalo na pridelku. Ostalih škodljivcev, ki v tem času redno nastopajo, kakor rdeči pajek, letos ni.

ROTTENBURG—HERRENBERG—WEIDERSTADT

Vremenske razmere, opisane v zadnjem poročilu, so se nadaljevale tudi v tem časovnem obdobju. Izjema je bila 16., 17. in 18. julija. Te dneve se je termometer dvignil na 30° C. Posledica zračnih motenj so bile nevihtne tvorbe z mnogo dežja. Tako je n. pr. v Herrenbergu 22. julija padlo 57 mm dežja, v velikem številu občin pa še več. Prekomerna zračna vlaga, povezana s soparo tudi ponoči, je nudila zelo povoljne rastne pogoje. Nasadi, ki niso bili prizadeti po toči, so dobro napredovali. Tudi po toči poškodovani hmelji so dobro rastli. Sorta »Hallertauer« je v polnem cvetu, pozne sorte kažejo cvetne nastavke.

Tudi peronospora ima najboljše pogoje za razvoj. Skoraj ni nasada, kjer peronospora sploh ne bi nastopila. Tudi v poskusnih nasadih Urada za zaščito rastlin se peronospora najde. Učinkovitost posameznih sredstev je jasno vidna. Razmočena zemlja je škropljenje močno ovirala, vendar hmeljarji izkoriščajo vsako priložnost za škropljenje z bakrenimi pripravki. Živalski škodljivci do sedaj niso povzročali večjih skrbi. Prihodnjih 14 dni so odločujoči za nastavek kobul in njihovo zorenje.

V zadnjih dveh tednih je hmelj dobro napredoval. Nasadi, ki niso bili poškodovani po toči, so prav lepi. Sorta »Hallertauer« prehaja v tvorbo kobul. Nastavek je dober. Pozni hmelj prehaja sedaj v cvet, ter kaže, da bo tudi tukaj nastavek dober. Sončnih dni je bilo malo, zato skoraj noben dan brez dežja. Škropljenja so zaradi tega močno otežkočena. Kljub vsem so hmeljarji vestno škropili, tako da lahko danes trdimo, da je peronospora premagana, čeprav bo v posameznih primerih nekaj škode. Zaželeno bi bilo suho in toplo vreme. Potrebno je še nadalje rahljati razmočeno in od škropljenja v mokrem močno zbito zemljo.

BADEN

Pravočasno škropljeni nasadi so v zelo dobrem zdravstvenem stanju, tisti pa, ki so pravočasno škropljenje zamudili, zamujeno ne morejo več nadoknaditi. Nastavek je povsod bogat. Kljub žetvenim opravkom hmeljarji vestno škropijo svoje nasade, kar je spričo deževnega vremena zelo otežkočeno.

Napad rdečega pajka je malenkosten. Obramba proti njemu do sedaj še ni bila potrebna. Posamezno se pojavljajo tudi listne uši.

RHEINPFALZ

Toplo in vlažno ter soparno vreme še vedno traja. Nevihte do sedaj niso prizadele tega področja. Hmelji se razvijajo zelo dobro. V dobrih in najboljših nasadih je hmelj presegel višino žičnic, stranske panoge kažejo tudi dobro. V nasadih, v katerih so bile rastline zaostale, je hmelj dosegel višino žice. Hmeljišča so videti »špičasta«, ker je bil razvoj stranskih panog do sedaj nekaj slabši. Kljub temu lahko po sedanjem stanju računamo z nekaj večjo žetvijo kot leta 1954.

Z obdelavo je večina hmeljarjev na tekočem. Rastline so zdrave in sveže.

Peronospora se zaradi skrbnega škropljenja ni naprej razvijala. Listne uši nastopajo v majhnem obsegu, rdeči pajek je redek. Kljub temu priporočajo hmeljarjem uporabo metasystoxa pred potekom roka za njegovo uporabo.

Od 9. do 22. julija je padlo v 6 dneh 35 mm dežja. Najvišja temperatura je bila 33° C, najnižja 16° C.

Hmeljišča se pri ugodnem vremenu dobro razvijajo. Tudi v zaostalih hmeljiščih se je stanje popravilo. Napad rdečega pajka in listnih uši je neznaten. Večina hmeljarjev je bakrenim škropivom pravočasno primešala metasystox.

PRI NAS

Vreme za razvoj je bilo v avgustu za dozorevanje zelo neugodno. Že v mesecu juliju smo imeli 20 deževnih dni. Brez prave temperature, s 5 deževnimi dnevi, je bila tudi prva polovica avgusta. Do 13. avgusta je padlo samo v okolici Žalca 107 mm dežja. Po sosednjih hmeljskih okoliših pa mnogo več, saj so bile nevihte z močnim vetrom skoraj vsak drugi dan. V avgustu je bila maksimalna temperatura 26° C. ponoči se giblje temperatura od 6° C do 12° C. Srednja dnevna temperatura pa se giblje od 11° C do 17° C.

Rastline so komaj dosegle vrh opore. Na normalnih njivah je pričakovati pridelek srednjih let. 360 hektarjev hmelja pa je poškodovala toča tako, da bo skupni pridelek manjši, da ne govorimo o kvaliteti po toči prizadetih hmeljišč. Prvič je padla toča 17. junija, zadnjič pa 2. avgusta. Med vegetacijo je bilo 8 neviht s točo.

Hmeljišča, ki so bila večkrat in tudi v cvet pravočasno in zaradi stalnih neviht pogosto škropljena, niso napadena po peronospori. Hmeljarji so še šestič škropili proti peronospori. Rdečega pajka, ki se je kljub močnemu vremenu močno pojavil, smo pravočasno še pred cvetenjem hmelja 100%-no zatrli.

Obiranje se je že začelo 17. in 18. avgusta. Na splošno pa 22. avgusta, kar je tudi najbolj odgovarjalo trgovski zrelosti hmelja.

Da bomo letos precej utrpeli na kvaliteti, je nam že vsem znano. Točno primerjavo po kvaliteti z lanskim letom pa bomo objavili po prevzemu hmelja.

Inštitut za hmeljarstvo

U razmišljanje ...

(Konec)

Na njivah to dosežemo z v uvodu omenjenim vlačanjem zimske brazde in tudi za hmeljišča ne poznamo drugačnega ukrepa. Pravi čas za vlačenje je takrat, ko so se grebeni brazd zadostno osušili. Da se o tem prepričamo, vzamemo v pest osušeno zemljo z grebenov brazd in jo stisnemo v grudo ter jo nato spustimo, da pade na tla iz vodoravno stegnjene roke; če gruda razpade, je zemlja zadostno osušena; če pa ostane gruda cela, moramo z vlačanjem še počakati. Z vlačanjem bomo posneli osušene grebene brazd z zmrvljeno zemljo in nasuli jo bomo med brazde in v razore ob hmelju. Ta rahla in zračna zemlja se bo hitro zagrela na pomladanskem soncu in ker je ravno prav vlažna, bodo v njej kaj kmalu oživele tudi bakterije, ki bodo napravile grudice obstojne, da ne bodo prehitro razpadle v dežju. S tem postopkom bomo

tudi obvarovali nepreoran osredeček ob hmelju, da se ne bo preveč osušil in strdil v trde grude. Ta osredeček smatrajo hmeljarji kot gotovo prednost, ker omogoča hitrejše odgrnjenje čokota za obrezovanja. Praksa bo pokazala ali ni odgrnjenje z mrvičasto zemljo zasutega osredka lažje in bolj uspešno delo kot pri odkopavanju osušenega in otrdelega.

V sredini med vrstami, kjer smo zložili brazde pri jesenskem odoravanju in kjer smo zaradi napetosti zloga največ drobne zemlje posneli, pa bomo z odgrnjenjem omogočili hitrejše osušenje, zagrevanje in oživitev drobnoživk. Vlačenje izvedemo čim je prenehala zima (od 20. februarja dalje) in preden nastopi pomladansko deževje. Do odkopavanja in obrezovanja hmelja bo tako preteklo 20–40 dni in v tem času bodo grudice in mrvice že postale toliko obstojne, da zemlje

niti ne bomo mogli preveč steptati, ko se bodo začela pomladanska dela z gnojenjem, obrezovanjem in postavljanjem hmeljev.

Pri vlačenju zimske brazde nam bodo v napoto kopice hmeljev, ker pod njimi ne bo mogoče to delo opraviti. Tam, kjer postavljajo kopice leto za letom na isto mesto, bi to s časom škodovalo nasadu in bo hitreje izhiral. Zato bi bilo prav, če bi kopice tako postavljali, da bi mesto za njih menjavali. Na ozkih hmeljiščih bi jih postavljali menjajoč na obrobni vrstah. Na širokih hmeljiščih pa bi jih postavljali vedno na presledne vrste med njimi, kjer niso stale prejšnje leto. Vedno pa bi morali imeti pred očmi, da čim manj prostora bodo kopice zavzele, tem več hmeljišča bomo mogli boljše obdelati.

Omenili smo, da je potrebno normalno globoko obdelavo zemlje preložiti na pomlad, ker je v jeseni ne bomo mogli iz raznih vzrokov vedno pravočasno opraviti. Če hočemo imeti od zimskega zmrzavanja zemlje največ koristi, moramo pri pomladanski obdelavi paziti, da ostane mrvičasta plast na površini, grudičava pod njo, a nepremrznjena na dnu. Mrvičasta plast nam namreč najbolje obvaruje zimsko vlago pred izhlapevanjem, kar je posebno važno v lahkih peščenatih in sploh plitkih zemljah. Zato mora ta mrvičasta plast ostati na površini in pri nadaljnjih okopavanjih bomo le z njo obdelovali, saj bo v njej obenem najlažje delo. Če bi torej pri prvi pomladanski obdelavi zemlje orali, bomo spodnjo plast nepremrznjene zemlje izorali in ne bomo dosegli zastavljenega cilja. Zato hmeljišča ne smemo orati, temveč ga moramo riti.

V ta namen odstranimo plugu desko, ki sicer brazdo preobrača. Tako pa bosta glava in lemež zemljo le globoko rahljala, da bo potem bolj zračna, ne bosta pa pomešala dosežene zloženosti plasti. Ritje s plugom je lažje delo kot je oranje. Če ni zemlja pretežka, bo en konj z malo daljšimi oddihi brez večjih težav ril 20 do 22 cm globoko. Normalno tudi globlje rahljanje ne bi bilo priporočljivo, ker je z raziskovanji kot tudi z izkustvi ugotovljeno, da se vsi procesi, ki so v zvezi s presnavljanjem hrane in sploh z življenjem drobnoživk ali rastlin, pretežno vršijo v tem sloju. Globlja obdelava pride v poštev le pri obnovi večletnih nasadov (rigolanje) oziroma, kadar je potrebno povečati rezervoar za vodo v aridnih (sušnih) krajih, ali pa če je potrebno odpraviti plazino, ki se je storila zaradi nepravilnega kolobarjenja in obdelave. Odpravljanje plazine pride v starejših hmeljiščih večkrat v poštev, toda izvršiti ga moramo v jeseni in ne spomladi.

Marsikdo bo imel pomisleke glede pomladanskega ritja, češ saj bomo z njim izkopali gnoj odnosno potem pomladansko gnojenje s hlevskim gnojem sploh ni mogoče. Vsi takšni pomisleki odpadejo, če spremenimo način pripravljavanja in gospodarjenja s hlevskim gnojem in če uvedemo izključno le jesensko gnojenje z dobro preperelim gnojem. V tem primeru se nam ni bati, da to ni mogoče. Napredni hmeljarji pa bodo pomladansko gnojenje sploh opustili, ker se glede učinkovitosti z jesenskim ne da primerjati. Analize vzorcev iz hmeljišč so pokazale, da ima čez 70% hmeljišč pokvarjen zlog zemlje, kar pomeni, da je oskrbljenost s humusom v večini primerov nezadostna. Dalje je ugotovljeno, da ne kaže peščenaste pa tudi težje glinaste ali ilovnate zemlje gnojiti s hlevskim gnojem vsako drugo ali tretje leto, kakor se to prakticira. Veliko bolj uspešno je v takšnih primerih vsakoletno gnojenje s humusnimi gnojili, in sicer na ta način, da razdelimo ono količino, ki smo jo namenili dati vsako drugo leto na polovico in jo zaorjemo vsako leto. Pre-

hod na takšen način gnojenja nam bo tudi olajšal prehod na pripravljavanje zadostnih količin dobro preperlega gnoja, o čemer je že bilo govora.

Postavlja se vprašnje, kdaj naj gnojimo pri priporočenem načinu obdelave zemlje z rudninskimi gnojili. V jeseni lahko zaorjemo obenem s hlevskim gnojem tudi Tomaževo žlindro, apneni dušik in razne nitrofoskale. S temi gnojili dajemo hmelju tako imenovano vzdržno hrano in zato uporabljamo gnojila, ki so teže topljiva in ki se ne izpirajo. Ta gnojila trosimo vedno na široko, tako kot to delamo tudi s hlevskim gnojem. Zagrebsti jih moramo v zemljo v območje večine drobnih korenin, torej tja kamor želimo zaorati tudi gnoj. Zato je prav, če jih obenem z gnojem zaorjemo. Spomladi dajemo rastlinam v glavnem le še produkcijsko hrano, in sicer izberemo zato lahko topljiva hranila. Zaradi njihove lahke topljivosti pa jih moramo dati v obrok, da jih ne zavržemo. V kolikih obrokih to storimo, je odvisno predvsem kakšno moč vpijanja ima zemlja z ozirom na ta hranila. Znanost nas uči, da je ta moč večja, čim več blagega humusa vsebuje zemlja in čim manj je kislja. Takrat ne more gnojila izprati vsak dež, kakor se to dogaja, če humusa manjka. Takrat tudi rastlinam ni takoj na razpolago vsa hrana, da se je preobjeje in da škoduje njihovemu zdravju. Humusna zemlja oddaja rastlinam hrano v pravih količinah, da so rastline harmonično (ubrano) prehranjene, čvrste in sposobne se upreti raznim ujmam, boleznim in škodljivcem. Zato tudi posvečamo gnojenju s humusnimi gnojili toliko pozornosti v sodobnem poljedelstvu, ker šele z njimi v zvezi postane uporaba rudninskih gnojil učinkovita in gospodarska. Če prvi obrok rudninskih gnojil (n. pr. $\frac{1}{2}$ superfosfata, $\frac{1}{2}$ kalijeve soli, $\frac{1}{2}$ dušičnatih gnojil) široko raztrosimo pred pomladanskim ritjem, bomo gnojila zadostno globoko spravili v zemljo, ter ne bomo oškodovali nežnih korenin, ki jih rastlina požene. Drugi obrok gnojil, ki je enak prvemu in tretji, ki se sestoji le še iz zadnje $\frac{1}{2}$ dušičnatih gnojil raztrosimo pred kultiviranjem, ki zamenjujejo nekdanje osipavanje.

H koncu še nekaj besed glede okapanja odnosno kultiviranja. To delo ima več namenov: preprečiti nakupičenje ogljikovega dvokisa, preprečiti izparevanje vode, uničiti plevel in pospešiti delovanje koristnih bakterij pri presnavljanju rastlinske hrane in pri ustvarjanju godnosti zemlje. Značilno za dosego vseh teh ciljev pa je izkustvo, da v ta namen ni potrebno globoko okopavanje, temveč, da je plitko, 5–8 cm globoko, še celo bolj učinkovito. Število okapanj zavisi od tega, ali je površina zaskorjena ali pa sipka. Skorja preprečuje prezračenje, pospešuje izhlapevanje vode in zavira delovanje drobnoživk. Najboljši odgovor ali zažadost pogosto okopavamo, nam daje sama rastlina. Če zastane v svojem normalnem razvoju in rasti, je tem gotovo krivo pomanjkljivo okopavanje, če smo sicer v redu izvršili temeljno obdelavo in gnojenje.

V tem članku sem se v glavnem oziral na delo v hmeljiščih, kjer še uporabljamo hmeljeve. V žičnicah glede principialnosti v izbiri in vrstitvi agrotehničnih ukrepov ni nobenih razlik. Te naprave imajo le to prednost, da nas ne ovirajo mnogo pri izvedbi agrotehničnih ukrepov. Bile pa bi gotovo tudi bolj gospodarske in vsakemu hmeljarju dostopne, če bi se hmeljarji odločili, da bi zasadili na manj plodnih zemljiščih akacijo in si tako sami pripravili potrebne drogeve za napravo žičnic, katerih nabava predstavlja sicer nedosegljivo investicijo.

Inž. Ferlinec Bogdan

ZASEDANJE znanstvene komisije Evropskega biroja za hmeljarstvo v Wie College, Kent v Angliji

Peto zasedanje znanstvene komisije EHB je bilo od 25. do 28. julija 1955 v Wyeu, to je v pokrajini Kent na Angleškem. Predsedoval je F. C. Thompson, član naše komisije in profesor univerze v Wye College.

Zasedanja so se udeležili H. Darling iz Anglije, F. Gouin iz Francije, F. Hoed in J. Hoed iz Belgije, A. Kač in J. Petriček iz Jugoslavije, G. Meneret iz Francije in F. Zatler iz Nemčije. Opravičila sta se delegata Carmona in Ruigonez iz Španije.

Med zasedanjem je bilo prečitanih 6 referatov, o katerih bomo poročali obširno v našem časopisu v zimskih mesecih. R. A. Neve je govoril o križanju in rezultatih pri križanju hmelja, G. A. Watson o sušenju in hitrosti gibanja zraka pri sušenju hmelja, F. Zatler o sprejemanju in izkoriščanju hrane pri gnojenju hmelja med vegetacijo, J. Hoed o ponašanju angleških hmeljev v Belgiji, F. Hoed o sprejemanju mineralnih gnojil po hmelju, J. Petriček o zaščiti lesa in zaščitnih sredstvih za konserviranje lesa v hmeljarstvu.

Poleg referatov, s katerimi se bomo seznanili pozneje, je prav, da se malo pobliže seznanimo z znanstvenim in praktičnim delom v pridelovanju hmelja na Angleškem, kar je zelo zanimivo.

Najstarejša znanstvena ustanova, ki rešuje vse probleme na področju hmeljarstva, je v Wyeu. Ta ustanova ima poleg starih poslovnih prostorov, ki so še iz 15. stoletja, že novo obširno poslopje s kmetijskim posestvom. Zraven upravnega poslopja je dobro opremljen inštitut, ki je razdeljen na posamezne oddelke. Vsak oddelek ima poleg svojih poslovnih prostorov, boljše povedano prostranih laboratorijev, na razpolago še zadosti zemlje za poizkuse in tudi rastlinjak. Da se točno razumemo: urejeno je tako, da imajo za vsakega škodljivca ali bolezen na hmelju poseben rastlinjak, ki ima svoj laboratorij in tudi svoja poizkusna zemljišča.

Zraven inštituta je tudi dvoletna hmeljarska šola s posestvom, ki služi samo praktičnemu delu učencev in ne produkciji. Vso teorijo, pa bilo to glede oranja, gnojenja in obdelovanja in zaščitna sredstva, preparati ali škropilnice, preizkusi najprej inštitut in šele potem gredo v izdelavo in široko prakso.

Ker pa je inštitut v Wye premajhen kljub temu, da je za naše pojme nekaj obširnega, saj dela tu preko 30 strokovnjakov, so raziskovanje hmeljarskih problemov po vojni pridružili še svetovno znani raziskovalni postaji v EAST Mallingu.

Poskusna postaja East Mallingu leži v pokrajini Kent v središču glavnega sadjarskega področja Anglije. Ustanovljena je bila leta 1913 kot podružnica poskusne postaje v Wyeu. Glavna naloga postaje je proučevanje vseh problemov sadnega drevja in grmičevja. Ob osnovanju je imela poskusna postaja nad 10 ha obdelovalne zemlje. Dolgoletna praksa je pokazala, da je bil teren zelo dobro izbran.

Sadjarji, ki so dali iniciativo za ustanovitev postaje, so sami zbrali fond, iz katerega so črpali denar za opremo prve zgradbe, dograjene v letu 1914. Največ se je postaja vzdrževala z denarjem, ki ga je dobila iz sadjarske trgovine; od države je dobila prav malo podpore. Z dobro organizacijo so sadjarji dokupili še 20 ha zemlje in pripomogli k ureditvi prvega dobro opremljenega laboratorija in pisarniških prostorov že v letu 1921. Šele tedaj je začelo ministrstvo prispevati za nabavo osnovnih sredstev, pripomogle so tudi druge ustanove, tako, da se je postaja osamosvojila ali bolje rečeno postala glede trgovine

neodvisna. To so dosegli z ustanovitvijo »društva za pospeševanje kmetijskih poizkusov v Kentu«.

Polovica vodilnega članstva tega društva je bila izvoljena s strani znanstvenih delavcev, medtem ko so drugo polovico volili člani, sadjarji in hmeljarji. Vendar društvo samo se ni rešilo vseh finančnih težav. Prve kredite sta dajala postaji samo dva sadjarja, pozneje pa tudi člani upravnega odbora.

Navezali so stike z inštituti v inozemstvu. Prišlo je tudi do zamenjave znanstvenih delavcev, kakor tudi študentov z visokošolsko izobrazbo. Poskusno postajo je priznala leta 1922 tudi londonska univerza. To priznanje je omogočilo, da so lahko študentje delali v East Mallingu pod vodstvom izkušenih strokovnjakov in dobili višje diplome.

Leta 1926 je bil izdan Pravilnik o članstvu, ki je imel zelo veliko vlogo v nadaljnjem razvoju postaje. Med poskusno postajo in članstvom so nastali tesnejši stiki. Od poskusne postaje so člani dobili ne samo selekcijski material ampak tudi strokovne nasvete za prakso.

Do leta 1938 si je postaja že toliko opomogla, da je kupila bližnje posetje Bradbourne za 90 milijonov din. Polovico te vsote je prispevalo kmetijsko ministrstvo. Posestvo meri 92 ha zemlje z gospodarskim poslopjem iz 18. stoletja. Od leta 1946 pa ministrstvo v celoti finansira raziskovalno postajo, vendar še sadjarji nadalje močno podpirajo postajo na različne načine. Danes je medsebojna povezava mnogo bolj važna kot kdaj koli prej, kajti društvo je žarišče raznovrstnih stikov med članstvom in velikim številom strokovnih delavcev na postaji, kar je važno tako za strokovnjake kakor tudi za praktike.

Zadnja leta so stare parcele, ki niso sposobne za poizkuse, izorali in uredili nove poskusne parcele in nasade, ki zavzemajo znatno površino zemlje, posebno še na posestvu Bradbourne. Nekatere parcele na tem posestvu dajejo že dragocene podatke teoriji, še več pa praksi. Od 150 ha primerne zemlje jo bodo 83 ha pripravili za poizkusne parcele in zasadili z najrazličnejšimi sadikami. Vsa ostala zemlja pa je pripravljena za poskusne namene kakor hitro bo to potrebno. Celotno poskusno posestvo je urejeno z dolgoletnim kolobarjem. Najnižji predeli, ki so najbolj izloženi mrazu, služijo za razmnoževanje sadnih dreves.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Čeprav se zavedamo, da so hmeljarji pričakovali, da bo naš list kakor koli spregovoril o situaciji, ki je nastala zaradi nastopa podjetja »Kooperativa« iz Bačkega Petrovca na našem področju, bomo to storili šele v drugi številki, in sicer iz dveh razlogov: prvič Hmezad še nima dokončno potrjenih letošnjih odkupnih cen, drugič pa zadeva poseg »Kooperative« v pogodbene odnose med Hmezadom in kmetijskimi zadrugami. Do sedaj je Hmezad vložil tožbo proti KZ Prebold. Do razsodbe je okrožno gospodarsko sodišče prepovedalo Kmetijski zadrugi Prebold samovoljno razpolaganje s hmeljem — torej tudi prodajo v Bačko.

Opozarjamo na članek »Nepreračunani računi« v Celjskem tedniku. (Op. ur.)